

Teknisk beskrivelse af naturgenopretningstiltagene i Supplerende fredning i Store Åmose, Sorø Kommune

Notat
Oktober 2018

NATURGENOPRETNINGSTILTAG I SUPPLERENDE FREDNING

Med den supplerende fredning i Store Åmose afbrydes afvandingen nord for grusvejen dels ved tilkastning af grøften i grænsen ind mod den hidtidige fredning, som punktvist tilkastes med tilført lerjord. Dels afbrydes de bestående dræn i området på 25 udvalgte steder ved overgravning og fjernelse af rørstykker.

For at sikre en maksimal afbrydelse af afvandingen gennem såvel kendte som ukendte dræn og optørringssprækker eller permeable sandlag nedgraves en 492 m lang PE-membran i det forhøjede terræn i en afstand af 10-20 meter fra Åmose Å. Membranen nedgraves lodret i ca. 2 meters dybde med overkant i minimum kote 23,2 m DVR90 og med mindst 0,1 m jorddækning. På de lavest liggende ca. 100 m af strækningen skal der udlægges et op til 0,20 m tykt lag muldjord omkring membranen.

For at sikre et højere vandspejl i Kongemosen, og for at der stadig kan foretages afvanding af områderne øst for fredningen, skal der etableres en 280 m lang PE-membran på tværs af det lave terræn på østsiden af Kongemosen. Membranen nedgraves lodret i ca. 2 meters dybde igennem det lidt højere terræn, ca. 10 meter fra den nye fredningsgrænse. forbindelse med nedgravningen af membranen indmåles og koteres alle krydsede dræn, således at den nuværende afvandingsdybde kortlægges.

Til sikring af den fortsatte afvanding af landbrugsarealerne mod sydøst og afløb fra evt. bestående dræn graves en skelgrøft i den østlige kant af det fredede areal med en dybde svarende til den kortlagte dræning. Som udgangspunkt anlægges den nye grønne grøft med de dimensioner, som fremgår af nedenstående Tabel 1.

Tabel 1 Dimensioner for grønne grøft i østskel af den supplerende fredning i St. Åmose.

Start Station	Slut Station	Indløbskote (m DVR90)	Udløbskote (m DVR90)	Fald ‰	Bundbredde (m)	Anlæg 1:
0	243	23,70	23,58	0,5	0,3	1,5
243	323	23,58	23,42	2,0	200 mm rør	
323	475	23,42	23,34	0,5	0,3	1,5
475	805	23,34	22,35	3,0	200 mm rør	

Den faktiske grøftebund vil blive rettet ind efter det konstaterede niveau af de krydsede dræn, når man har gravet membranen ned. Alle krydsede dræn fra øst sikres udløb i den nye grøft eller til de to rørlagte strækninger af 200 mm tætte rør.

Fra det punkt (A), hvor den nordligste 200 mm rørledning starter, etableres en 70 m lang grøft videre mod nord i den østlige fredningsgrænse med 0,3 m bundbredde og bundkote 23,34 m DVR90, således at der forbliver en 12-15 meter bred overkørsel for maskiner langs sydsiden af matr. nr. 5v Stenmagle By, Stenmagle.

For at sikre afløb fra de fredede arealer til Åmose Å etableres et overløb (B) i det laveste terræn 25 meter syd for åen. Overløbet udformes som en åben brøndring med diameter 0,6 m, 0,5 m dyb og med lukket bund. Brøndringen placeres med overkant i kote 23,05 m DVR90 og med afløb gennem en tæt 25 cm rørledning med ca. 32 ‰ fald til udløb i Åmose Å i kote 21,75 m, hvilket er godt 0,10 m over den teoretiske regulativmæssige bund. Afløbsrøret har en kapacitet på 117 l/s, hvilket er det dobbelte af det forventede behov.

TILTAG INDENFOR FREDNINGEN FRA 1993

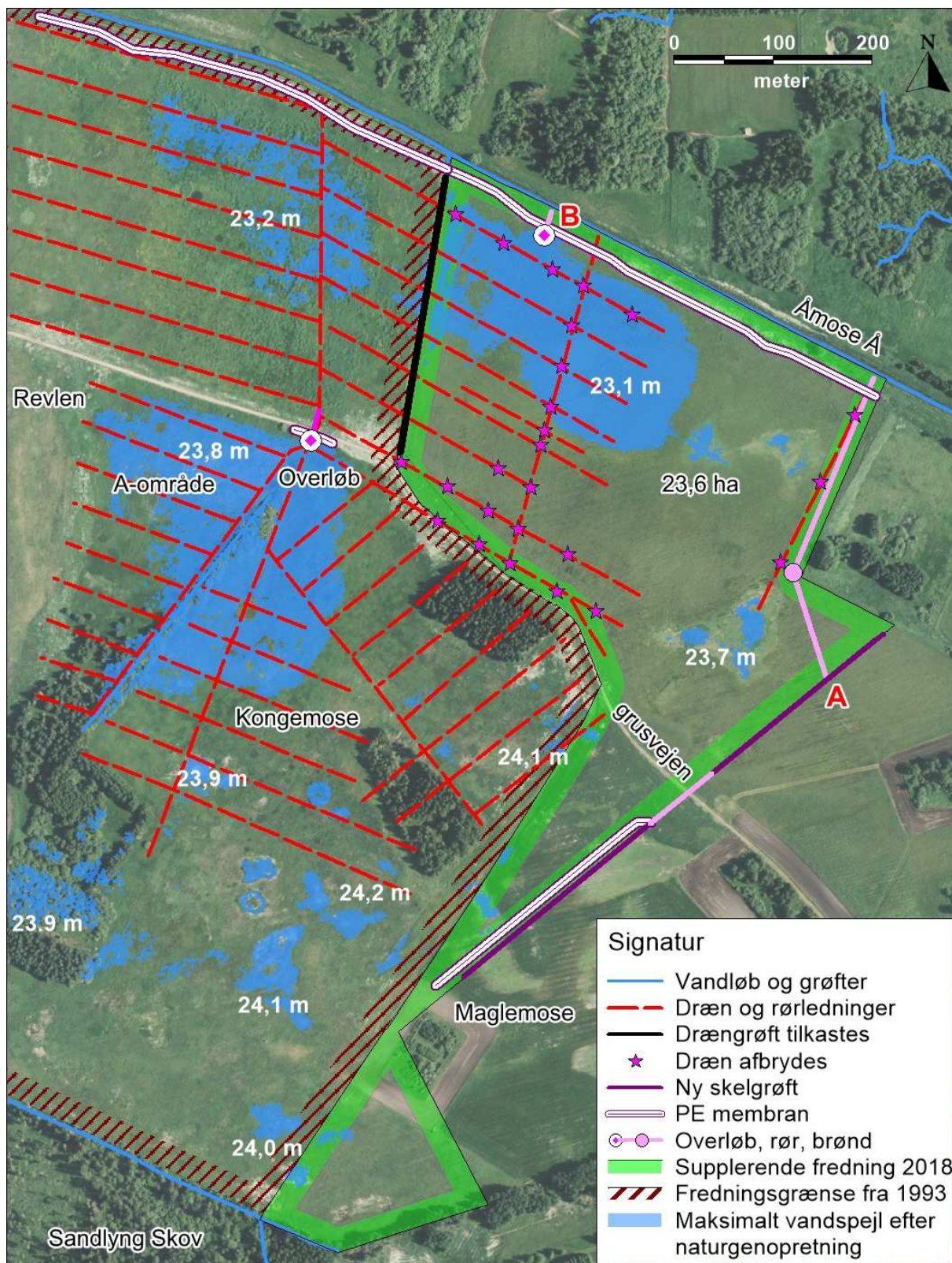
Følgende tiltag forventes gennemført i henhold til fredningen fra 1993:

For at sikre en maksimal afbrydelse af afvandingen til Åmose Å gennem såvel kendte som ukendte dræn og optøringsprækker eller permeable sandlag i det i 1993 fredede område i Kongemosen nedgraves en 492 m lang PE-membran i det forhøjede terræn i en afstand af 10-20 meter fra Åmose Å.

Afbrydelsen af afvandingen nord for grusvejen vil i våde perioder kunne medføre så omfattende oversvømmelser syd for grusvejen, at vandet vil løbe over vejen omkring en vandstand i kote 24,0 m DVR90 og dermed vil kunne skade vejen og færdselsmuligheden. Der etableres derfor et overløb på sydsiden af vejen ved den tidligere nu afbrudte rørledning i form af en åben 0,6 m brønd med overkant i kote 23,85 m og afløb i et 25 cm rør under vejen til udløb i terræn 30 meter længere mod nord i kote 23,5 m. Grusvejen hæves med op til 0,20 m stabilgrus på den laveste 200 m lange strækning til overalt i minimum kote 24,30 m.

Samtidig nedgraves en 40 meter lang PE-membran i sydsiden af grusvejen på den lavest liggende strækning for at afbryde alle dræn eller optøringsprækker.

Disse tiltag vedrører ikke nærværende fredning.

Figur 1. Teknisk kort med angivelse af de forventede maksimale vandspejlsniveauer vist på baggrund af ortofoto DDO®2016, ©COWI i skala 1:6.000. Kortet viser dels tiltagene i den supplerende fredning og de tiltag, som agtes etableret indenfor fredningen fra 1993 og i medfør af denne.